

Publicistična dejavnost

Acrocephalus. V letu 2002 je vajeti Acrocephalusa, paradnega konja ornitološke znanosti JV Evrope, prevzel Al Vrezec. Lani je izšlo 5 števil.

Svet ptic. Letnik 2002 smo zaključili februarja 2003. Pomembna novost tega letnika so Novice DOPPS, s katerimi člani obveščamo o aktualnem dogajanju v društvu.

Zgibanke. Mestna lastovka – ptica leta 2002, Traviška sadovnjaki, Travišča, Škocjanski zatok (v italijanskem jeziku), 2 številki biltena o rezervatu in DOPPS v letu 2001, skupaj z Zavodom za gozdove Slovenije pa izobraževalni plakat s slikami več kot 60 vrst ptic.

Vzgojno-izobraževalna dejavnost

Mladinski ornitološki raziskovalni tabor „Dornberk 2002“

Na taboru je v 5 skupinah sodelovalo 17 otrok s cele Slovenije, starih v povprečju 13 let. Cilji so bili raziskovalni in vzgojno-izobraževalni. Vsi mladi ornitologi so napisali strokovne prispevke. Zanimanje mladih za ornitologijo je v zadnjem času naraslo, kar je zelo vzpodbudno.

8. Srečanje mladih ornitologov Slovenije

Srečanje je bilo posvečeno ptici leta 2002 – mestni lastovki. Kar 8 od 10 prejetih raziskovalnih nalog je bilo izdelanih na to temo. Sodelovalo je 36 mladih ornitologov, ki so izdelali naloge pod vodstvom 11 mentorjev.

Naravoslovni dnevi in predavanja

Opravili smo 35 didaktičnih enot, 11 predavanj in 24 ekskurzij, ki se jih je skupaj udeležilo 850 učencev in dijakov.

Izobraževanje članstva in širše javnosti

Društvena predavanja in izleti

Organizirali smo 22 izletov, ki se jih je skupaj udeležilo 467 obiskovalcev. Leta 2002 smo začeli z nizom rednih predavanj tudi v Radovljici; zdaj jih opravljamo na 6 mestih. Organizirali smo jih 44, udeležilo pa se jih je 844 ljudi.

Evropski dan opazovanja ptic

Pripravili smo 8 izletov in postavili 3 stojnice. Novost je bila stojnica v Celju. Po številu udeležencev je bil letošnji EUBW najbolj obiskan v vsej zgodovini teh prireditev pri nas.

Foto natečaj

Skupaj z družbo Mobitel smo organizirali 6. nagradni fotografski natečaj „Svoboden kot ptica“, tretjič z mednarodno udeležbo. Sodelovalo je 100 avtorjev iz 7 držav.

Drugi projekti

- Prek ornitofona, kot imenujemo društveni telefon, smo posredovali informacije, povezane s pticami in njihovim varstvom, več kot 300 ljudem;
- organizirali smo delavnico „IBA komunikacija“, ki se je udeležilo 25 predstavnikov partnerjev BirdLife z namenom učenja v komunikacijskih spretnostih, potrebnih pri varstvu narave;
- s stojnico smo se predstavili na Bioprazniku, kjer nas je obiskalo več kot 500 ljudi;
- postavili smo razstavo Ljubljansko barje za občane Škofljice in organizirali poseben izlet za krajane, kjer smo jim prikazali naravna bogastva Barja;
- na sejmju Narava Zdravje smo predstavili dejavnost DOPPS širši javnosti; naš razstaveni prostor je obiskalo 4000 ljudi;
- ime Društva skupaj z naravovarstvenim sporočilom se je pojavilo več kot 100 krat v vseh večjih dnevnikih, tednikih, televiziji in radiu, kar je rezultat dela službe za odnose z javnostjo;
- organizirali smo eno izmed izobraževanj zveze BirdLife za vodenje nevladnih organizacij; kočevskega modula se je udeležilo 16 udeležencev z vseh kontinentov sveta.

Generalni sponzor DOPPS:

ŽIVLJENJE NIŠO LE BESEDE
WWW.MOBITEL.SI

Drugi večji sponzorji in sofinancerji projektov:

Namen delovanja DOPPS je varovanje ptic in njihovih habitatov, z raziskavami, naravovarstvenimi aktivnostmi, popularizacijo ornitologije, publicistično in izobraževalno dejavnostjo ter sodelovanjem z drugimi vladnimi in nevladnimi organizacijami in vladnimi službami.

Informacije:

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) – BirdLife Slovenia, p.p. 2722, 1001 Ljubljana, tel. 01 / 544 12 30, fax. 01 / 544 12 35, e-pošta: dopps@dopps-drustvo.si

Fotografije:

arhiv SEO/BirdLife Spain, Franc Bračko, Peter Buchner, carinska uprava RS, Damijan Denac, Dušan Klenovšek, Ivan Kogovšek, Tomaž Mihelič, Dietmar Nill

Lektura: Henrik Ciglič

Prelom: Studio Kreator / tisk: Tiskarna Jože Moškrič d.d.
Naklada: 5000 izvodov

DOPPS, februar 2003

DOPPS v letu 2002

Drage članice, dragi člani.

V Sloveniji so mnena o tem, kateri evropski in svetovni družini se je pametno priključiti in od katere se je modro čim dlje odmakniti, verjetno bolj deljena kot kdaj prej. V DOPPSu takih dilem nismo imeli, ko smo pred mnogimi leti pristopili k svetovnemu partnerstvu za varstvo ptic BirdLife International. In letos smo se vnovič zavedeli, kako zelo nam je to partnersko sodelovanje pomagalo. V skupnem projektu smo predlagali in utemeljili Posebna zaščitena območja (SPA). S tem smo postavili temeljni kamen za varstvo ptic v Sloveniji po vstopu v Evropsko unijo.

Dosežki, projekti in akcije, ki smo jih v letu 2002 izvedli na DOPPSu, so jedrnat predstavljene na naslednjih straneh. Brez vaše velikodušne in nesebične pomoči jih ne bi mogli uresničiti v tolikšni meri.

To poročilo o naših skupnih uspehih je namenjeno vam. Ali vam je bilo v preteklem letu kaj posebej všeč? Si česa v prihodnje bolj želite? Veseli bomo vseh pobud in predlogov, še posebej pa vašega sodelovanja.

dr. Peter Trontelj
predsednik

Skupaj za ptice in ljudi

Vetrne elektrarne Golič

Goliču, enemu največjih in najpomembnejših suhih travnišč pri nas, grozi uničenje zaradi postavitve prek 80 vetrnih elektrarn (VE). S pomočjo partnerjev smo zbrali strokovne argumente o nevarnosti VE za ptice in jih posredovali vladnim službam, nevladnim organizacijam ter javnosti. Sodelovali smo pri kampanji proti grozečemu posegu, ki je za zdaj ustavljen.

Varstvo kormoranov

Ponovno smo vložili tožbo proti MKGP zoper odločbo iz leta 2002 o odstrelu kormoranov, saj nima pravne podlage. Odločba o odstrelu iz leta 2000 je bila po naši tožbi dokazano nezakonita. Sklep sodišča pa žal pobitim kormoranom ne pomaga več.

Razkrivanje tihotapcev ptic

Letos jeseni so na mejnem prehodu Bregana prestregli 6 pošiljk italijanskih lovcev s 5551 pticami 38 različnih vrst, ki so bile namenjene kulinaričnemu trgu naših zahodnih sosedov. Slovensko pravosodje, ki na takšne primere ni bilo pripravljeno, se je odzvalo tudi na pobudo DOPPS in naposled tihotapce primerno kaznovalo.

Druga naravovarstvena dejavnost v letu 2002

- Poleg tradicionalne akcije izdelave stene za breguljko na Dravi, ki jo opravljamo skupaj s hrvaškimi kolegi naravovarstveniki, smo izdelali dodatno steno ob Muri, kjer so breguljke že gnezdile;
- poskrbeli smo za dve prestavitvi štorčljinega gnezda na varnejšo lokacijo;
- "naše parcele" v Vrbovskih talih na Barju smo letos po zaslugi izjemne vneme prostovoljcev pokosili in uredili za nadaljnje gnezdenje ogroženih travniških ptic;
- pri projektu Accession spremljamo spreminjanje slovenske naravovarstvene zakonodaje po normativih EU.
- prispevali smo, da bo beločeli deževnik uvrščen na Dodatek I t.i. Ptičje direktive;
- da bi v Sloveniji dolgoročno ohranili globalno ogroženega kosca, smo pripravili obsežen projekt, s katerim kandidiramo za sredstva iz programa Life Narava III;
- več obstreljenim ali drugače poškodovanim ogroženim vrstam ptic smo zagotovili veterinarsko oskrbo in zavetišče do okrevanja;
- zoper storilce, ki so v Unški koliševki uničili del njenega naravnega bogastva, smo podali prijavo.

Leto 2002 je bilo za urejanje Škocjanskega zatoka prelomno. Po več kot dveh letih in pol strokovnega dela, sestankov in usklajevanj je luč sveta ugledal Ureditveni načrt za območje naravnega rezervata Škocjanski zatok. Na zadnji lanski seji ga je potrdila tudi Vlada RS. S tem je bil narejen bistven korak naprej, saj sta načrtovana sanacija in ureditev rezervata dobila pravno podlago.

Uresničevanja sanacijskih ukrepov se bomo torej končno lahko lotili v letu 2003, saj je v pripravi tudi izvedbena dokumentacija in zagotovljeno financiranje: za ureditev sladkovodnega močvirja iz projekta LIFE, za čiščenje in ureditev lagune pa iz proračuna. Lani smo v okviru projekta, ki ga sofinancira EU iz programa LIFE Narava, opravili nekaj pripravljalnih del na Bertoški bonifiki, kjer bomo uredili sladkovodno močvirje. Celotno območje smo pokosili in z večjimi stroji odstranili opuščeni sadovnjak ter izravnali brazdane površine na južnem delu bonifike, ki ga bomo ohranjali kot vlažne travnike. Ustanovili smo neformalno mrežo upravljalcev severno-jadranskih mokrišč iz Italije, Hrvaške in Slovenije, namenjeno izmenjavi znanja in izkušenj.

Spomladi smo obnovili zapornični sistem na Ari in tako prispevali k večji akumulaciji vode za sušne mesece in izboljšanju ekoloških razmer v laguni. Celoten rezervat s svojim vplivnim območjem je bil stalno pod budnim očesom nadzornika. V rezervat smo na 7 večjih ekskurzijah in 3 naravoslovnih dnevih popeljali okrog 300 obiskovalcev in 150 učencev, ga predstavljali na predavanjih, v medijih, publikacijah in na spletni strani.

Škocjanski zatok spet živi in se naglo bliža svoji načrtovani ureditvi - kot ornitološki rezervat, odprt za javnost. Ptice se vračajo v Škocjanski zatok, vedno več je obiskovalcev. Zaradi tega je optimizem in delovni elan vseh, ki v rezervatu delamo, iz dneva v dan večji.

Novi ornitološki atlas gnezdil (NOAG)

Zaključeno je prvo leto popisov, s katerimi smo obdelali šestino Slovenije. Aktivno je sodelovalo 64 članov društva. Popis številčnosti smo opravili na 273 popisnih ploskvah. Zbrali smo skoraj 3000 zapisov redkih vrst in opravili več kot 350 terenskih dni. Izkušenim popisovalcem se je pridružilo 19 novincev. Pridružite se nam še vi. Informacije dobite na DOPPS.

Popis ptic Bele krajine

V sklopu popisov NOAG smo opravili skupinski popis Bele krajine z namenom zbrati podatke o gnezdilkah na tem slabo raziskanem območju. Cilj je bil dosežen, Belo krajino smo popisali v enem zamahu. 31 popisovalcev je v eni gnezdilni sezoni popisalo 900 km² veliko območje.

Druge raziskave in študije

- Tradicionalnega zimskega štetja vodnih ptic se je udeležilo 217 popisovalcev, kar je največja ornitološka akcija v Sloveniji. Na osnovi 577 poročil smo prešteli 56.009 vodnih ptic;
- Crex Night 2002 je bila posebno doživetje. 32 popisovalcev se je razveselilo priložnostnih daril, saj je bila ta Crex Night deseta zapored;
- v NRŠZ smo opravili 68 terenskih popisov v okviru raziskave stanja avifaune. Podatke smo obdelali in ugotovili, da jih od 132 evidentiranih vrst ptic v rezervatu tam gnezdi 37, med njimi pa je še vedno znanilka rezervata - čapljica;
- izpeljali smo monitoring 6 naravovarstveno zelo pomembnih vrst ptic (kosec, sokol selec, kotorna, kozača, podhujka, črnočeli srakoper) na 13 območjih IBA;
- preverili smo čez 250 gnezd bele štorčlje in prešteli poletele mladiče;
- ponovili smo vsakoletno štetje pojočih samcev velike uharice na Kraškem robu. Sodelovalo je prek 20 članov društva;
- popisali smo ptice na prodiščih Save in Tržiške Bistrice in ugotovili njihov naravovarstveni pomen;
- presojali smo vpliv na ptice za vzletišča jadranskih padalcev in zmajarjev v bližini gnezdišč redkih in ogroženih vrst;
- v popisu mestne lastovke - ptice leta 2002 - smo s pomočjo številnih sodelavcev popisali 1381 njihovih gnezd.

